Lietas Nr. A420549412
Lietas arhīva Nr. AA43-1556-14/10

**SPRIEDUMS**
**Latvijas tautas vārdā**

Rīgā 2014.gada 17.decembrī

Administratīvā apgabaltiesa šādā sastāvā:
tiesnese referente M.Osmane,
tiesneši V.Poķis un A.Šteinberga

rakstveida procesā izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz Jēkabpils rajona Viesītes pilsētas ar lauku teritoriju lauksaimniecības tehnikas, mašīnu u.c. apkopes sabiedrības /Nosaukums/ pieteikumu par Valsts ieņēmumu dienesta 2012.gada 30.augusta lēmuma Nr.22.4.6/68755 atcelšanu, sakarā ar Valsts ieņēmumu dienesta apelācijas sūdzību par Administratīvās rajona tiesas 2013.gada 17.septembra spriedumu.

## Aprakstošā daļa

[1] Valsts ieņēmumu dienests (turpmāk – VID), veicot pieteicējas Jēkabpils rajona Viesītes pilsētas ar lauku teritoriju lauksaimniecības tehnikas, mašīnu u.c. apkopes sabiedrības /Nosaukums/datu atbilstības pārbaudi par 2011.gada aprīli, konstatēja neatbilstības starp nodokļu maksātāja pievienotās vērtības nodokļa (turpmāk – PVN) deklarācijā norādīto un nodokļu administrācijas rīcībā esošo informāciju. VID Nodokļu kontroles pārvaldes Datu atbilstības pārbaužu daļas vadītājs ar 2012.gada 28.jūnija lēmumu Nr.23.30/9255 (turpmāk – Sākotnējais lēmums) pieteicējai samazināja nepamatoti palielināto no budžeta atmaksājamo PVN par Ls 228,80.

Ar VID ģenerāldirektora p.i. 2012.gada 30.augusta lēmumu Nr.22.4.8/68755 (turpmāk – Lēmums) atstāts negrozīts Sākotnējais lēmums.

Lēmumā secināts, ka pieteicēja nepamatoti 2011.gada aprīļa PVN deklarācijā kā priekšnodokli atskaitījusi Ls 228,8 saskaņā ar 2011.gada 12.aprīļa SIA „VM Invest" vārdā noformēto pavadzīmi Nr.VMI 010 par preces (auzas) iegādi, darījuma vērtība Ls 1040 un PVN Ls 228,8. VID apstrīd pieteicējas 2011.gada aprīlī deklarētā darījuma ar SIA „VM Invest" faktisko esību. Lēmumā norādīts, ka pieteicējas grāmatvedības reģistros reģistrētā SIA „VM Invest" vārdā noformētā pavadzīme satur nepatiesu informāciju un saskaņā ar likuma „Par grāmatvedību" 2. un 7.panta nosacījumiem nav atzīstama par attaisnojuma dokumentu ierakstu veikšanai grāmatvedības reģistros, kā arī par PVN rēķinu, atbilstoši kuram atskaitāms priekšnodoklis saskaņā ar likuma „Par pievienotās vērtības nodokli" 10.panta pirmās daļas 1.punktu.

[2] Administratīvajā rajona tiesā saņemts pieteicējas pieteikums par Lēmuma atcelšanu. Pieteikums pamatots šādi.

[2.1] SIA „VM Invest" pārkāpumi nevar būt par pamatu liegt pieteicējai tiesības uz priekšnodokļa atskaitīšanu par konkrēto darījumu. Normatīvie akti neparedz otram darījuma partnerim nedz pienākumu, nedz tiesības cita komersanta vārdā iesniegt grāmatvedības dokumentus un veikt saimnieciskās darbības deklarēšanu, organizēt grāmatvedību. Pieteicēja ir ievērojusi noteikumus priekšnodokļa saņemšanai.

[2.2] VID ir vadījies tikai un vienīgi no SIA „VM Invest" amatpersonas – valdes locekļa /pers. D/ paskaidrojuma, kurā sniegtie paskaidrojumi ir meli, kas izskaidrojami ar vēlmi izvairīties no nodokļu maksāšanas. Pieteicējas papildu paskaidrojums un materiālu atskaite par 2011.gada aprīļa mēnesi apstiprina to, ka darījums gan juridiski, gan faktiski ir noticis, un atspēko SIA „VM Invest" amatpersonas /pers. D/ sniegtos nepatiesos paskaidrojumus. No pieteicējas sniegtajiem paskaidrojumiem, pieteicējas traktorista /pers. E/ paskaidrojuma un grāmatvedības dokumentiem konstatējams, ka pavadzīmē norādītā prece - auzas ir reāli saņemtas no SIA „VM Invest", darījums ir faktiski noticis un nodokļu rēķins (pavadzīme) atbilst faktiski notikušam darījumam.

[2.3] VID nepamatoti ir atteicies vērtēt pieteicējas valdes priekšsēdētāja /pers. F/ un darbinieka /pers. E/ sniegtos rakstveida paskaidrojumus, norādot, ka tie nav notariāli apliecināti. Neviens normatīvais akts neparedz, ka personu

paskaidrojumi ir notariāli jāapliecina. Ja iestādei rodas šaubas par sniegto paskaidrojumu patiesumu vai parakstu patiesumu, iestādei ir tiesības aicināt šīs personas un saņemt mutvārdu paskaidrojumus.

[2.4] Pieteicēja pirms darījuma veikšanas pārliecinājās par SIA „VM Invest" tiesībspēju un rīcībspēju Uzņēmumu reģistra publiskajā reģistrā (Lursoft), kā arī VID publiskajā reģistrā, kas ļāva pieteicējai secināt, ka SIA „VM Invest" un tās valdes loceklis /pers. D/ ir tiesīgs slēgt darījumus.

[3] Administratīvā rajona tiesa ar 2013.gada 17.septembra spriedumu apmierināja pieteikumu un atcēla Lēmumu.

Tiesas spriedums motivēts šādi.

[3.1] Tiesa konstatē, ka lietā pastāv strīds, vai ir pamatots VID secinājums, ka SIA „VM Invest" vārdā 2011.gada 12.aprīlī noformētā preču pavadzīme Nr.VMI 010 par auzu piegādi pieteicējai nesatur patiesu informāciju par pieteicējas darījumu ar minēto sabiedrību. Līdz ar to, vai VID pamatoti minēto pavadzīmi nav atzinusi par grāmatvedības attaisnojuma dokumentu un uz šā pamata liegusi tajā ietvertā PVN priekšnodokļa atskaitīšanas tiesības, kā arī ierobežojusi iespēju tajā norādīto darījumu attiecināt uz pieteicējas saimniecisko darbību.

[3.2] No likuma „Par pievienotās vērtības nodokli" 1.panta 9.punkta „a"apakšpunkta un 10.panta pirmās daļas 1.punkta, likuma „Par grāmatvedību" 2. un 7.panta tiesa secina, ka preču saņemšanas gadījumā personai ir tiesības atskaitīt priekšnodokli, ja ir ievēroti šādi nosacījumi – darījuma dalībnieki ir reģistrēti VID kā PVN maksātāji un preces saņemtas ar nodokli apliekamo darījumu nodrošināšanai. Nodokļa maksājums vai tiesības atskaitīt priekšnodokli nevar tikt atzītas, pamatojoties uz nenotikušu darījumu, jo ikvienam nodokļa rēķinam ir jāatbilst faktiski notikušam darījumam.

Pieteicēja 2011.gada aprīļa PVN deklarācijā kā priekšnodokli atskaitīja Ls 228,8 saskaņā ar SIA „VM Invest" vārdā 2011.gada 12.aprīlī noformēto preču pavadzīmi Nr.VMI 010 par auzu iegādi.

[3.3] Tiesu praksē konsekventi tiek atzīts, ka atbilstoši likuma „Par pievienotās vērtības nodokli" jēgai, skatot 10.panta pirmās daļas 1.punktu kopsakarā ar citām likuma normām, priekšnodokli var atskaitīt tikai par atbilstoši nodokļa rēķinam faktiski notikušu darījumu, kas atbilst visām minētajā normā norādītajām pazīmēm (*sk. Augstākās tiesas Administratīvo lietu departamenta (turpmāk – Augstākā tiesa) 2008.gada 21.februāra sprieduma lietā Nr.SKA-41/2008 8.punktu, 2007.gada 28.februāra sprieduma lietā Nr.SKA-70/2007 7.punktu*).

Personai var ierobežot tiesības uz priekšnodokļa atskaitīšanu, ja tiek iegūti pierādījumi, ka darījums starp personu, kas prasa atmaksāt priekšnodokli, un personu, kuras vārdā izrakstīts rēķins, nav noticis. Apstāklis, ka formāli ievērotas likuma prasības, vēl nav pietiekams, lai rastos tiesības atskaitīt priekšnodokli.

Tādējādi, lai pieteicēja iegūtu tiesības atskaitīt priekšnodokli, ir jāizpildās visiem minētajā tiesību normā noteiktajiem nosacījumiem, tajā skaitā jāapstiprinās konkrētā darījuma esības faktam – pakalpojumam jābūt reāli saņemtam no konkrētajā nodokļu rēķinā norādītā darījuma partnera – ar PVN apliekamās personas, un tam jābūt izmantotam nodokļa maksātāja saimnieciskajā darbībā ar PVN apliekamo darījumu nodrošināšanai.

[3.4] Lai izvērtētu, vai pieteicējai bija pamats veikt priekšnodokļa atskaitījumu, ir jākonstatē, vai darījumu apliecinošais dokuments satur patiesu informāciju. Līdz ar to attiecībā uz priekšnodokļa atskaitīšanu ir svarīgi konstatēt, vai nodokļu maksātāja rīcībā esošais dokuments (konkrētajā gadījumā SIA „VM Invest" vārdā izsniegtā pavadzīme par auzu iegādi) atbilst faktiski notikušam darījumam.

Saskaņā ar likuma „Par pievienotās vērtības nodokli" 8.panta 5.$^{1}$daļā noteikto par nodokļa rēķinu uzskata dokumentu, kurā ietverta visa šajā tiesību normā noteiktā informācija, tajā skaitā arī sniegtā pakalpojuma nosaukums un daudzums (apjoms).

[3.5] Izvērtējot Lēmuma pamatojumu un lietas materiālus, tiesa konstatē, ka VID nav ieguvis nevienu tiešo pierādījumu par to, ka pieteicējas darījums ar SIA „VM Invest" faktiski nebūtu noticis. Tiesas sēdē nopratinātā SIA „VM Invest" amatpersona /pers. D/ apliecināja, ka ir parakstījis pavadzīmi, kā arī liecināja, ka auzas tika pārdotas. Uz minēto auzu iegādes faktu norāda arī lietā esošā pieteicējas materiālu atskaite par 2011.gada aprīli, kā arī pieteicējas darbinieka /pers. E/ sniegtais rakstveida paskaidrojums, kurā paskaidrots, ka /pers. E/ 2011.gada 12.aprīlī ar pieteicējas traktoru, valsts numurzīme /TL numurs/, pārvadāja pieteicējas iegādātās auzas 6500 kg apmērā.

Tiesa uzsver, ka atteikumu izmantot priekšnodokļa atskaitīšanas tiesības VID nevar pamatot vienīgi ar nodokļu maksātāja darījuma partnera nelikumīgo vai fiktīvo darbību raksturu, bet ir <u>jābūt objektīviem pierādījumiem, kas liecinātu par to, ka attiecīgais nodokļu maksātājs zināja vai viņam bija jāzina</u>, ka darījums, kas pamato tiesības uz atskaitīšanu, bija saistīts ar šī rēķina izsniedzēja izdarītu krāpšanu vai kāda cita tirgus dalībnieka piegādes augšupējā ķēdē izdarītu krāpšanu (*sk. Augstākās tiesas 2013.gada 7.maija sprieduma lietā Nr.SKA-14/2013 9.-12.punktu*). Minētās atziņas, tiesas ieskatā, ir piemērojamas arī šajā PVN priekšnodokļa atskaitīšanas lietā, un primāri tiek vērtēts darījuma notikšanas fakts.

Lēmums pamatots ar VID secinājumiem, kas pamatoti ar vairākiem netiešiem pierādījumiem, piemēram, ka SIA „VM Invest" 2011.gada 12.aprīļa pavadzīmē Nr.VMI 010 norādītā graudu izsniegšanas vieta Krustpils novadā, Krustpils pagastā nav deklarēta kā šī uzņēmuma struktūrvienība, kā arī nav iespējams identificēt preces konkrētu izsniegšanas vietu. SIA „VM Invest" nav iesniegusi PVN deklarāciju par 2011.gada 2.pusgadu, līdz ar to nav deklarējusi realizācijas darījumu ar pieteicēju. Tajā pašā laikā no lietas materiāliem tiesa nekonstatē, ka VID būtu apšaubījis auzu iegādi, VID ir apšaubījis to, ka konkrētās auzas nav iegādātas tieši no SIA „VM Invest". No Lēmuma izriet, ka VID savus secinājumus balstījis uz audita laikā savāktajiem pierādījumiem, kurus VID atzinis par pretrunīgiem, un tādējādi atzinis, ka auzu iegādes fakts un pārvadāšana nav identificējama.

Tiesa piekrīt, ka arī šādi var tikt apšaubīta darījumu faktiskā esība, tomēr, lai ar netiešo pierādījumu palīdzību pierādītu kādu apstākli, šiem pierādījumiem ir jābūt attiecināmiem un pietiekamiem, tiem ir jāiztur pretargumentu kritika.

Tikai tad, ja iegūtie netiešie pierādījumi ir attiecināmi uz pierādāmo apstākli un šos pierādījumus ir grūti atspēkot, proti, tiem ir pietiekami liels pierādošais spēks, var secināt, ka netiešo pierādījumu kopums ļauj atzīt par pierādītu, ka darījums nav noticis – prece nav piegādāta, un pakalpojums nav sniegts.

Tiesas ieskatā, liela daļa no Lēmumā norādītajiem netiešajiem pierādījumiem par to, ka SIA „VM Invest" nav pārdevusi pieteicējai auzas, nav pietiekami droši, kā arī tos nepapildina neviens VID pārbaudīts un ticams pierādījums, piemēram, /pers. E/ sniegtais paskaidrojums VID amatpersonai, kurā būtu pretēja informācija, nekā norādīts 2012.gada 16.jūlija paskaidrojumā.

Tiesa uzskata, ka tikai no apstākļa, ka darījuma vieta pavadzīmē nav neviena no darījuma dalībnieka juridiskās vai to struktūrvienību adreses, neizriet secinājums, ka darījums visdrīzāk nav noticis. Atkarībā no darījuma specifikas tas var notikt arī citā vietā, kā arī preces izsniegšanas vieta var nenotikt darījuma dalībnieka juridiskajā adresē vai tā struktūrvienības adresē, bet, ņemot vērā darījuma specifiku, auzas var tik saņemtas abām darījuma pusēm ērtākā vietā.

Preču piegāde ir apstiprināta ar iesniegto pavadzīmi un apmaksu apliecinošu dokumentu (2011.gada 12.aprīļa maksājuma uzdevums Nr.84), kuros, tiesas ieskatā, nav tādu trūkumu, kas paši par sevi vai kopsakarā ar citiem pierādījumiem ļautu apšaubīt piegādes faktisku notikšanu. Vienlaikus VID rīcībā bija ziņas par to, ka pieteicējas darījuma partneris ar lielu ticamības pakāpi ir fiktīvs uzņēmums, kas varētu būt iesaistīts krāpnieciskās darbībās PVN jomā. Pie šādiem apstākļiem VID bija jāvērtē, vai arī pieteicējas veiktais darījums ir daļa no šādas nelikumīgas shēmas, savukārt, gūstot apstiprinošu atbildi, bija jāvērtē pieteicējas loma šajās darbībās. Proti, vai pieteicēja zināja/viņai bija jāzina, ka tās darījums ir iesaistīts krāpšanā PVN jomā, un jāvāc papildu pierādījumi, kas apliecinātu VID secinājumu.

Tiesa secina, ka VID ar pietiekamiem pierādījumiem nav atspēkojusi uz pavadzīmi balstīto prezumpciju, ka pieteicējas darījums ar SIA „VM Invest" ir noticis, proti, ka tieši minētais uzņēmums ir piegādājis pieteicējai auzas.

[3.6] Fakts, ka VID ir apšaubījis darījuma norisi, nenozīmē, ka pierādījumu nasta ir pilnībā pārnesta uz personu, kura izmanto tiesības atskaitīt priekšnodokli. Ja tiesa secina, ka pierādījumi, uz kuru pamata VID apšaubījis personas tiesības atskaitīt priekšnodokli, nav pamatoti un nekonstatē citus pierādījumus, kas apliecinātu, ka darījums nav noticis, tad nav pamata liegt personai tiesības atskaitīt priekšnodokli. Tādā gadījumā atjaunojas uz faktūras-rēķina balstītā prezumpcija, ka darījums ir noticis (*sal. skat. Augstākās tiesas 2006.gada 6.oktobra sprieduma lietā Nr.SKA-368/2006 12.3.punktu*).

Tiesa secina, ka konkrētajā gadījumā VID nav ieguvis pierādījumus, ka pieteicējas darījums ar SIA „VM Invest" nav noticis. Līdz ar to nav pamata apšaubīt pieteicējas tiesības atskaitīt priekšnodokli par minētā uzņēmuma vārdā izrakstītajā pavadzīmē norādīto darījumu, kā arī minētā darījuma vērtību norādīt pārdotās produkcijas ražošanas izmaksās. Līdz ar to Lēmums atzīstams par prettiesisku un atceļamu.

[3.7] Tiesa, pamatojoties uz procesuālās ekonomijas principu, neanalizē pārējos lietas materiālos ietveros apsvērumus, jo tie nevar ietekmēt tiesas nolēmumu pēc būtības.

[4] Par Administratīvās rajona tiesas 2013.gada 17.septembra spriedumu VID iesniedza apelācijas sūdzību.

Apelācijas sūdzībā norādīts, ka tiesa nav pienācīgi novērtējusi VID iegūtos pierādījumus, pieteicējas un tās iespējamā darījuma partnera amatpersonas paskaidrojumu, kā arī pārējos pierādījumus lietā, lai secinātu, ka SIA „VM Invest" reāli piegādāja preces (auzas) pieteicējai.

Apstākļos, kad no pieteicējas darījuma partnera puses, kam ir fiktīva uzņēmuma pazīmes, konstatējama tikai formāla dokumentu parakstīšana un lietā nevar konstatēt reālo darījuma norisi, ir secināma pieteicējas ļaunprātība darījuma noformēšanā ar mērķi gūt fiskālas priekšrocības atskaitīšanā nodokļa veidā.

[5] Pieteicēja rakstveida paskaidrojumus par apelācijas sūdzību nav iesniegusi.

[6] Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 304.panta pirmo daļu lieta tiek izskatīta rakstveida procesā.

**Motīvu daļa**

[7] Pārbaudījusi lietas materiālus un izvērtējusi lietā esošos pierādījumus to kopsakarā, Administratīvā apgabaltiesa atzīst, ka apelācijas sūdzība nav pamatota un pieteikums ir apmierināms.

[8] Administratīvā procesa likuma 307.panta ceturtā daļa noteic, ja apelācijas

instances tiesa, izskatot lietu, atzīst, ka zemākās instances tiesas spriedumā ietvertais pamatojums ir pareizs un pilnībā pietiekams, tā sprieduma motīvu daļā var norādīt, ka pievienojas zemākās instances tiesas sprieduma motivācijai. Šādā gadījumā šā likuma 251.panta piektajā daļā noteiktos apsvērumus sprieduma motīvu daļā var nenorādīt.
Iepazinusies ar pirmās instances tiesas sprieduma pamatojumu un apelācijas sūdzības argumentiem, apgabaltiesa atzīst, ka pirmās instances tiesas spriedums ir tiesisks, tā pamatojums ir pareizs un pilnībā pietiekams. Pirmās instances tiesa rūpīgi un vispusīgi ir noskaidrojusi visus lietā būtiskos apstākļus un pareizi tos juridiski novērtējusi. Tāpēc atbilstoši iepriekš minētajai tiesību normai apgabaltiesa pievienojas pirmās instances tiesas sprieduma motivācijai, izvērstāku argumentāciju nesniedzot.

[9] No apelācijas sūdzības argumentiem izriet, ka VID nepiekrīt tiesas veiktajam pierādījumu novērtējumam un izdarītajiem secinājumiem lietā. Apgabaltiesa ir atzinusi pirmās instances tiesas izdarītos secinājumus par pamatotiem un tās spriedumā ietverto argumentāciju par pareizu un pilnībā pietiekamu. Ievērojot iepriekš minēto, apgabaltiesa noraida kā nepamatotus VID argumentus, ka pirmās instances tiesa nepareizi novērtējusi pierādījumus un izdarījusi nepareizus secinājumus.
Analizējot lietā konstatētos faktiskos apstākļus un vērtējot iegūtos pierādījumus, tostarp pieteicējas darījuma partnera SIA „VM Invest" amatpersonas /pers. D/ liecības, pirmās instances tiesa atzinusi, ka VID lietā nav iesniedzis pierādījumus, kas ļautu izdarīt secinājumu, ka konkrētajā gadījumā darījums par preču (auzu) pirkumu nav noticis.
Atbilstoši Eiropas Savienības Tiesas judikatūrai šādā gadījumā atteikt tiesības uz priekšnodokļa atskaitīšanu var tikai ar nosacījumu, ja ir konstatēts, ņemot vērā objektīvus elementus, ka nodokļu maksātājs, kuram ir piegādātas preces, ar kuriem tiek pamatotas tiesības uz atskaitīšanu, zināja vai viņam bija jāzina, ka, iegūstot šīs preces, viņš piedalās darījumā, kas ir iesaistīts PVN krāpšanā, ko izdarījis piegādātājs vai cits uzņēmējs, kas iepriekš vai vēlāk ir iesaistījies šo piegāžu vai šo pakalpojumu ķēdē (*sk. 2012.gada 6.decembra sprieduma lietā C-285/11 Bonik EOOD 37.-40.punktu; 2012.gada 21.jūnija sprieduma apvienotajās lietās C-80/11 Mahagében un C-142/11 D?vid 45.punktu*).
SIA „VM Invest" amatpersonas /pers. D/ paskaidrojumi VID, ka viņš par SIA „VM Invest" darījumiem neko nezina, tikai paraksta darījumu dokumentus; PVN deklarācijas neiesniegšana par 2011.gada 2.pusgadu, līdz ar to pārdošanas darījuma ar pieteicēju nedeklarēšana; gada pārskatu neiesniegšana VID; SIA „VM Invest" un 81,54% no tās norādītajiem darījumu partneriem izslēgšana no VID ar PVN apliekamo personu reģistra, apgabaltiesas ieskatā, varētu liecināt par iespējamām nelikumībām šā komersanta darbībā.

Tomēr apgabaltiesa uzskata, ka konkrētajā gadījumā nevar sodīt pieteicēju par preču pārdevēja iespējamām nelikumīgām darbībām pirms vai pēc preču piegādes, liedzot pieteicējai atskaitīt priekšnodokli par darījumu, jo lietā nav pierādījumu, kas apstiprinātu, ka pieteicēja zināja vai tai vajadzēja zināt par to, ka darījums ir saistīts ar iespējamu krāpšanu (*sal. sk. Eiropas Savienības Tiesas 2012.gada 6.decembra sprieduma lietā C-285/11 Bonik EOOD 41.-42.punktu un tur norādīto judikatūru*).

Proti, VID nevar liegt nodokļu maksātājam tiesības atskaitīt no PVN summas,

kas viņam jāmaksā, nodokli, kas ir samaksāts par tam pārdoto preci, pamatojot ar to, ka par šo preci atbilstošā rēķina izsniedzējs ir veicis prettiesiskas darbības, bez objektīviem pierādījumiem, kas liecinātu par to, ka attiecīgais nodokļu maksātājs zināja vai viņam bija jāzina, ka darījums, kas pamato tiesības uz atskaitīšanu, bija saistīts ar šā rēķina izsniedzēja izdarītu krāpšanu.

Atteikumu izmantot priekšnodokļa atskaitīšanas tiesības nodokļu administrācija nevar pamatot vienīgi ar nodokļu maksātāja darījuma partnera nelikumīgo vai fiktīvo darbību raksturu, jo tieši nodokļu administrācijai ir pienākums veikt nepieciešamās pārbaudes pie nodokļu maksātājiem, lai konstatētu PVN nelikumības un krāpšanu, kā arī jāuzliek sodi nodokļu maksātājiem, kas ir izdarījuši šīs nelikumības vai krāpšanu (*sk. Eiropas Savienības Tiesas 2012.gada 21.jūnija sprieduma apvienotajās lietās C-80/11 Mahagében un C-142/11 D?vid 62.punktu*).

Atbilstoši Eiropas Savienības Tiesas 2012.gada 21.jūnija spriedumam apvienotajās lietās *C-80/11 Mahagében un C-142/11 D?vid* nav pieļaujama valsts prakse, saskaņā ar kuru nodokļu iestāde atsaka tiesības uz priekšnodokļa atskaitīšanu, pamatojot ar to, ka nodokļa maksātājs nav pārliecinājies, ka ar precēm, attiecībā uz kurām tiek lūgts īstenot tiesības uz atskaitīšanu, saistītā rēķina izsniedzējs ir nodokļa maksātājs, ka viņam ir attiecīgās preces un ka viņš var tās piegādāt, un ka viņš ir izpildījis savus PVN deklarēšanas un maksāšanas pienākumus, lai gan ir izpildīti visi nepieciešamie materiālie un formas nosacījumi tiesību uz atskaitīšanu īstenošanai un nodokļa maksātājam nav norādes, kas pamatotu aizdomas par nelikumību vai krāpšanas esību attiecībā uz šo rēķina izsniedzēju.

Konkrētajā gadījumā apgabaltiesa, pievienojoties pirmās instances tiesas sprieduma motivācijai, ir atzinusi, ka lietā ir izpildījušies visi formālie priekšnosacījumi priekšnodokļa atskatīšanai, kā arī preču piegāde faktiski ir notikusi.

Pieteicēja ir pārliecinājusies, ka preču pārdevējs ir reģistrēts ar PVN apliekamo personu reģistrā. Nodokļu rēķinu ir parakstījusi persona, kas ir tiesīga pārstāvēt darījuma partneri – SIA „VM Invest". Tāpat gan pieteicējas amatpersona, kas vienojās ar pārdevēju par auzu pirkšanu, gan pieteicējas darbinieks, kas veica auzu transportēšanu, ir snieguši detalizētu, loģisku un ticamu skaidrojumu par šī darījuma norisi – pieteicējai bija nepieciešami lopbarības graudi, pieteicējas amatpersona ar sludinājuma palīdzību atrada pārdevēju, vienojās par darījumu, tostarp graudu cenu, un nosūtīja savu darbinieku ar pieteicējai piederošu traktoru pēc graudiem, kurš pēc šīs preces aizbrauca un atveda to uz pieteicējas noliktavu. Konkrētajā gadījumā nav konstatējami apstākļi vai norādes, kas pieteicējai varēja radīt aizdomas par darījuma partnera iespējamām nelikumīgām darbībām vai krāpšanas esību.

Ievērojot iepriekš minēto, apgabaltiesa nekonstatē lietā tādus apstākļus, kuru dēļ pieteicējai vajadzēja zināt vai tā varēja zināt par iespējamām nelikumībām vai krāpšanu preču pārdevēja darbībās. Līdz ar to apgabaltiesa atzīst, ka izskatāmajā gadījumā pieteicējas tiesības atskaitīt priekšnodokli ir ierobežotas nepamatoti, jo VID nav pierādījis, ka šīs tiesības ir izvirzītas krāpnieciski vai ļaunprātīgi.

[10] Ja pieteikums pilnībā vai daļēji apmierināts, tiesa atbilstoši Administratīvā procesa likuma 126.panta pirmajai daļai piespriež no atbildētāja par labu pieteicējam viņa samaksāto valsts nodevu. Pieteicēja samaksājusi valsts nodevu par pieteikuma iesniegšanu Ls 20.

Saskaņā ar Ministru kabineta 2013.gada 12.februāra noteikumu Nr.85 „Kārtība,

kādā administratīvajā lietā iemaksā, atmaksā un atlīdzina valsts nodevu un iemaksā un atmaksā drošības naudu" 13.punktu valsts nodevu atlīdzina mēneša laikā pēc tiesas vai tiesneša nolēmuma stāšanās spēkā Administratīvā procesa likuma 126.pantā minētajos gadījumos no tās iestādes budžeta līdzekļiem, kura attiecīgajā administratīvajā lietā bijusi pieaicināta atbildētāja pusē.

Ņemot vērā minēto, no Latvijas Republikas pusē pieaicinātās iestādes VID piespriežama pieteicējas samaksātā valsts nodeva 28,46 *euro* apmērā.

**Rezolutīvā daļa**

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 126.panta pirmo daļu, 304.panta pirmo daļu, 307. un 309.pantu, Administratīvā apgabaltiesa

**nosprieda**

Apmierināt Jēkabpils rajona Viesītes pilsētas ar lauku teritoriju lauksaimniecības tehnikas, mašīnu u.c. apkopes sabiedrības /Nosaukums/ pieteikumu.

Atcelt ar tā pieņemšanas dienu Valsts ieņēmumu dienesta 2012.gada 30.augusta lēmumu Nr.22.4.6/68755.

Piespriest no Latvijas Republikas pusē pieaicinātās iestādes – Valsts ieņēmumu dienesta – par labu Jēkabpils rajona Viesītes pilsētas ar lauku teritoriju lauksaimniecības tehnikas, mašīnu u.c. apkopes sabiedrībai /Nosaukums/ tās samaksāto valsts nodevu 28,46 *euro* (20 latus).

Spriedumu var pārsūdzēt Augstākās tiesas Administratīvo lietu departamentā viena mēneša laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot kasācijas sūdzību Administratīvajā apgabaltiesā.

M.Osmane

Tiesnese referente *(personiskais paraksts)*

*(personiskais paraksts)* V.Poķis

Tiesneši

*(personiskais paraksts)* A.Šteinberga